

บทบรรณาธิการ

คำถาม ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่ถูกทำร้ายถึงตายตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๕ (๒) ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ แล้วตายลง ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่อยู่ในฐานะเดียวกันจะเข้าสืบสิทธิดำเนินคดีต่อไปได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ท.๑๕๙๒/๒๕๕๖ โจทก์ร่วมที่ ๑ บิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของ ท. ผู้เสียหายซึ่งถูกทำร้ายถึงตาย ถึงแก่ความตาย ผู้ร้องซึ่งเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของโจทก์ร่วมที่ ๑ และเป็นมารดาของ ท. ผู้ตาย ยื่นคำร้องขอเข้าดำเนินคดี ถือว่าผู้ร้องประสงค์ขอใช้สิทธิของตนที่มีอยู่เดิมตั้งแต่แรกในฐานะผู้มีอำนาจจัดการแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕ (๒) เพื่อสืบสิทธิดำเนินคดีแทนโจทก์ร่วมที่ ๑ ในชั้นฎีกา ศาลฎีกาอนุญาตให้ผู้ร้องเข้าดำเนินคดีในฐานะเป็นโจทก์ร่วมที่ ๑ แทนโจทก์ร่วมได้กับให้รับคำแก้ฎีกาไว้พิจารณา

คำสั่ง

วันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า นางสำเภา ศรีวธาหรือพรมมา ผู้ร้องเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายไสภณ พรมมา โจทก์ร่วมที่ ๑ และเป็นบุพการีของนายสุทธิพงษ์ พรมมา ผู้เสียหายซึ่งถูกทำร้ายถึงตาย **จึงอยู่ในฐานะผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายเช่นเดียวกับโจทก์ร่วมที่ ๑** ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕ (๒) เมื่อโจทก์ร่วมที่ ๑ ถึงแก่ความตาย การที่ผู้ร้องมายื่นคำร้องขอเข้าดำเนินคดีนี้ถือได้ว่าผู้ร้องประสงค์ขอใช้สิทธิของตนที่มีอยู่เดิมตั้งแต่แรกในฐานะผู้มีอำนาจจัดการแทนด้วยอีกคนหนึ่งเช่นเดียวกับโจทก์ร่วมที่ ๑ เพื่อสืบสิทธิดำเนินคดีแทนโจทก์ร่วมที่ ๑ ในชั้นฎีกา จึงอนุญาตให้ผู้ร้องเข้าดำเนินคดีในฐานะเป็นโจทก์ร่วมที่ ๑ แทนนายไสภณ พรมมา ได้ตามขอกับให้รับคำแก้ฎีกาฉบับลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๖ ของโจทก์ร่วมที่ ๑ ไว้พิจารณาต่อไป

หมายเหตุ กลับหลักคำสั่งคำร้องที่ ๑๓๒/๒๕๕๓ และคำพิพากษาฎีกาที่ ๘๕๓๗/๒๕๕๓

คำถาม ศาลไม่อนุญาตให้ตรวจสอบพยานหลักฐานหรือดีเอ็นเอตามคำร้องของผู้คัดค้าน จะสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ข้อเท็จจริงเป็นไปตามที่ผู้คัดค้านกล่าวอ้างตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๘/๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๖๘๙/๒๕๕๕ ในระหว่างการพิจารณาคดี ผู้คัดค้านได้ยื่นคำร้องขอให้ตรวจสอบสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอของผู้ร้องเพื่อพิสูจน์ว่าผู้ร้องเป็นบุตรของผู้ตายหรือไม่ ผู้ร้องได้คัดค้านและไม่ยินยอมให้ตรวจ ศาลเห็นว่า เมื่อผู้ร้องไม่สมัครใจให้ตรวจจึงให้ยกคำร้อง คำสั่งศาลดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่ศาลไม่อนุญาตให้ตรวจสอบสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอตามคำร้องของผู้คัดค้านซึ่งเป็นดุลพินิจของศาล **กรณีมิใช่ศาลเห็นสมควรให้มีการตรวจสอบสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๒๘/๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง** แล้วผู้ร้องไม่ยินยอมหรือไม่ให้ความร่วมมือต่อการตรวจพิสูจน์อันจะให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามที่ผู้คัดค้านกล่าวอ้าง

คำถาม โจทก์ในฐานะผู้มีกรรมสิทธิ์รวมในรถยนต์พิพาท ขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดียึดรถยนต์พิพาทเพื่อนำออกขายทอดตลาดนำเงินที่ได้มาแบ่งแก่โจทก์ตามส่วน ผู้ร้องยื่นคำร้องขออ้างว่ารถยนต์ที่ถูกยึดเป็นของผู้ร้อง ดังนั้นผู้ร้องมีสิทธิขอให้ปล่อยทรัพย์สินที่ยึดหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๙๑๘/๒๕๕๕ คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสี่แบ่งทรัพย์สินหลายรายการรวมทั้งรถยนต์ยี่ห้อนิสสัน หมายเลขทะเบียน ป-๒๒๒๒๗ นครสวรรค์ (หรือ บง ๒๒๒๒๗ นครสวรรค์) แก่โจทก์กึ่งหนึ่ง หากไม่สามารถแบ่งได้ให้จำเลยทั้งสี่นำทรัพย์สินส่วนที่ไม่อาจแบ่งได้ ออกขายทอดตลาดเพื่อแบ่งเงินให้แก่โจทก์ตามส่วนกึ่งหนึ่งที่โจทก์มีกรรมสิทธิ์ ต่อมาโจทก์ขอให้บังคับคดีและนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดรถยนต์ดังกล่าวซึ่งมีชื่อผู้ร้องเป็นผู้ครอบครอง เพื่อขายทอดตลาดแบ่งเงินให้โจทก์ตามคำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอว่า ผู้ร้องซื้อรถยนต์ที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดไว้มาจากจำเลยที่ ๓ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายประยงค์บิดาจำเลยที่ ๓ ซึ่งได้ทำพินัยกรรมยกรถยนต์ให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ และผู้ร้องได้ชำระราคาแล้วเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๒ รถยนต์จึงเป็นของผู้ร้อง โจทก์ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีกรรมสิทธิ์ในรถยนต์พิพาท ปัญหาเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ไม่เกี่ยวกับผู้ร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินที่ยึด

โจทก์ให้การว่า รถยนต์พิพาทเป็นกรรมสิทธิ์รวมของโจทก์กับนายประยงค์ผู้ตายมิใช่ของผู้ร้อง ผู้ร้องสมคบกับจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ทำเอกสารเท็จอันเป็นการฉ้อฉลโจทก์ขอให้ยกคำร้องขอ

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นรับฟังได้ว่า นายประยงค์ผู้ตายกับโจทก์อยู่กินฉันสามีภริยาโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน จำเลยที่ ๑ เป็นมารดาของผู้ตาย

จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เป็นบุตรของผู้ตายกับนางฉวี จำเลยที่ ๔ เป็นน้องชายร่วมมารดาเดียวกันกับผู้ตาย ผู้ร้องเป็นน้องสาวร่วมบิดาเดียวกันกับผู้ตาย โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสี่ขอให้แบ่งกรรมสิทธิ์รวมในทรัพย์สินของผู้ตายแก่โจทก์กึ่งหนึ่ง โดยอ้างว่าเป็นทรัพย์สินที่โจทก์กับผู้ตายทำมาหาได้ร่วมกันในขณะที่อยู่กินด้วยกัน ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสี่แบ่งทรัพย์สินหลายรายการรวมทั้งรถยนต์ยี่ห้อนิสสัน หมายเลขทะเบียน ป-๒๒๒๗ หรือ บง ๒๒๒๗ นครสวรรค์ พิกาท แก่โจทก์กึ่งหนึ่ง หากไม่สามารถแบ่งได้ให้นำออกขายทอดตลาดนำเงินมาแบ่งแก่โจทก์กึ่งหนึ่ง จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ อุทธรณ์ ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๖ โจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดรถยนต์พิกาท ซึ่งมีชื่อผู้ร้องเป็นผู้ครอบครอง ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ปล่อยรถยนต์ที่ยึดเป็นคดีนี้ มีปัญหาข้อกฎหมายตามฎีกาของผู้ร้องว่า ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินที่ยึดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๘ วรรคหนึ่ง ได้หรือไม่

เห็นว่า โจทก์ในฐานะผู้มืกรรมสิทธิ์รวมในรถยนต์พิกาท ขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดียึดรถยนต์พิกาท เพื่อนำออกขายทอดตลาดนำเงินที่ได้มาแบ่งแก่โจทก์ตามส่วน ซึ่งการยึดรถยนต์พิกาทกรณีนี้มิใช่เป็นกรณีที่มีการบังคับคดีตามคำพิพากษาที่ใช้หนี้เงิน ซึ่งจะต้องยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา อันจะร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินที่ยึดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๘ วรรคหนึ่ง หากแต่เป็นการร้องขอให้ศาลมีคำสั่งกำหนดวิธีการแบ่งทรัพย์สินระหว่างผู้มืกรรมสิทธิ์รวมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๖๔ วรรคสอง ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอต่อศาลให้ปล่อยทรัพย์สินที่ยึด แม้โจทก์จะมีได้ยกปัญหาขึ้นกล่าวในศาลชั้นต้นแต่ปัญหาว่าผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องขอหรือไม่ เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน โจทก์ย่อมมีสิทธิยกขึ้นอ้างในชั้นอุทธรณ์ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ วรรคสอง

คำถาม โจทก์ขอให้ศาลหมายเรียกโจทก์ร่วมเข้ามาในคดีตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๕๗ (๓) ต่อมาศาลพิพากษายกฟ้องโจทก์เพราะโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ดังนี้ ศาลต้องพิพากษายกฟ้องในส่วนคดีของโจทก์ร่วมด้วยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๓๑/๒๕๕๖ หนังสือมอบอำนาจระบุว่าโจทก์มอบอำนาจให้บริษัท ข. ดำเนินคดีแทนและให้มีอำนาจแต่งตั้งตัวแทนช่วงคนเดี่ยวหรือหลายคนเพื่อกระทำการแทนได้โดยไม่มีข้อความระบุว่าโจทก์ให้อำนาจผู้รับมอบอำนาจช่วงแต่งตั้งตัวแทนช่วงเพื่อกระทำการแทนอีกต่อหนึ่ง การที่บริษัท ข. มอบอำนาจช่วงให้

บ. ดำเนินคดีแทนและให้ผู้รับมอบอำนาจช่วงมีอำนาจแต่งตั้งตัวแทนช่วงเพื่อกระทำการแทนได้อีกต่อหนึ่งตามหนังสือมอบอำนาจช่วง จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจ บ. มอบอำนาจช่วงให้ ส. ดำเนินคดีแทนอีกต่อหนึ่งยอมเป็นการกระทำที่อยู่นอกขอบเขตในหนังสือมอบอำนาจของโจทก์ ส. **ไม่มีอำนาจฟ้องคดีแทนโจทก์ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง** ปัญหาเรื่องอำนาจฟ้องเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยจะไม่ได้ยกขึ้นกล่าวอ้างไว้ในคำให้การ ศาลอุทธรณ์มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ (๕) ประกอบมาตรา ๒๔๖

โจทก์ร่วมเข้าเป็นโจทก์เพราะโจทก์ขอให้ศาลชั้นต้นหมายเรียกโจทก์ร่วมเข้ามาในคดีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๗๗ และ ๕๔๙ อันเป็นการร้องสอดเข้ามาเป็นคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๗ (๓) โจทก์ร่วมยอมมีสิทธิเสมือนหนึ่งว่าตนได้ฟ้องจำเลยเป็นคดีเรื่องใหม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง หาใช่เป็นการร้องสอดเข้าเป็นคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๗ (๒) ซึ่งต้องห้ามมิให้โจทก์ร่วมใช้สิทธิอย่างอื่นนอกจากสิทธิที่มีอยู่แก่โจทก์ซึ่งเป็นคู่ความฝ่ายที่ตนเข้าร่วมไม่ **แม้ฟ้องเดิมโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องโจทก์ร่วมก็เข้ามาในคดีได้** ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องในส่วนคดีของโจทก์ร่วมจึงไม่ชอบ

โจทก์ฟ้องขับไล่จำเลยให้ออกจากห้องพิพาทและให้จำเลยชำระค่าขาดประโยชน์ที่ไม่ได้ใช้ห้องพิพาทเดือนละ ๒๘,๐๑๙.๓๗ บาท โดยโจทก์ร่วมขอถือเอาค่าฟ้องของโจทก์เป็นส่วนหนึ่งของค่าฟ้องของโจทก์ร่วมเท่ากับเป็นการกล่าวอ้างว่าห้องพิพาทอาจให้เช่าได้เดือนละ ๒๘,๐๑๙.๓๗ บาท แต่ศาลชั้นต้นกำหนดค่าเสียหายให้เดือนละ ๕,๐๐๐ บาท โจทก์และโจทก์ร่วมมิได้อุทธรณ์ ถือได้ว่าห้องพิพาทอาจให้เช่าได้ในขณะยื่นฟ้องไม่เกินเดือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท ต้องห้ามมิให้ฎีกาในข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๘ วรรคหนึ่ง การวินิจฉัยอุทธรณ์ของจำเลยในคดีส่วนของโจทก์ร่วมอาจมีผลทำให้คดีต้องห้ามฎีกาในข้อเท็จจริง ศาลฎีกาเห็นควรยกข้ออ้างของโจทก์ร่วมพิจารณาพิพากษาอุทธรณ์ของจำเลยในคดีส่วนของโจทก์ร่วมก่อนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๓ (๑) ประกอบ มาตรา ๒๔๗

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ